

SPIS TREŚCI

MEDIUM

• **Pierwsze postacie w sztuce.** Postać jako symbol. Linie i masy. Postacie i symbolizm. Postać ludzka w Egipcie. Od rysunku postaci do pisarstwa. *Postacie w kulturach starożytnych* 67

• **Postać w malarstwie.** Pierwsze reprezentacje ikonograficzne. Postać w Grecji. Średniowieczne zmiany. Renesans i klasycyzm. Postacie współczesne i ich prymitywne pierwowzory. *Korzenie kubizmu* 89

• **Pozy: kontrapost.** Budowa ciała. Tułów i jego osie. Ciężar ciała. Ćwiczenie kontrapostu. Kadrowanie i pozycja kulszowa. *Konstrukcja niemal rzeźbiarska* 10-11

• **Proporcje i postać w perspektywie.** Proporcje i wymiary. Znaczenie głębi postaci. Stałe punkty odniesienia w perspektywie. Percepcja i płaszczyzna obrazu. Plany w obrazie. *Zaburzenie proporcji w surrealizmie* 12-13

• **Obliczanie proporcji postaci.** Anatomia a proporcje. Wymiary. Poza i proporcje. Jednostka miary modelu. Różne narzędzia. *Pomocna fotografia* .. 14-15

• **Części ciała i szkic.** Problem geometryczny. Związek między tułowiem a rękami. Nogi: podstawa dla miednicy i bioder. Kręgosłup jako oś. Wzór dla różnych wymiarów. *Kanon postaci a szkic* 16-17

• **Modele żywe i sztuczne.** Porównywanie póz. Pomoc przy szkicowaniu. Archiwum obrazów. Modele z fotografii i siatki. *Siatki w historii* .. 18-19

• **Kompozycje z postaciami: martwa natura.** Martwa natura i postać. Wprowadzanie postaci do kompozycji. Dwu-

znaczność tematu. Światło: oświetlanie postaci i przedmiotów. Postacie i przedmioty. *Od martwej natury do scen z życia* 20-21

• **Kompozycje z postaciami: pejzaż.** Postać w pejzażu miejskim. Skala ważności. Postać schematyczna. Postać i zastosowanie koloru w pejzażach. Synteza form i ich integracja z obrazem. *Swobodna interpretacja* 22-23

• **Postać i gamy kolorystyczne.** Kolor cielisty i harmonijne gamy. Kolory chłodne. Kolory ciepłe. Kolory neutralne. *Postacie van Gogha* 24-25

• **Odcienie cieliste i światło.** Ciało nie ma barwy. Światło a odcienie cieliste. Światłocien postaci. Różne rodzaje oświetlenia. Media malarskie a odcienie cieliste. *Tony cieliste u fowistów* 26-27

• **Postać jako metoda studium.** Studium anatomiczne. Rysunek i poza. Tło i postać. Proporcje i kadrowanie. Obliczanie wymiarów postaci. *Doskonałe studium* 28-29

• **Postać jako temat główny.** Tematy. Zastosowanie różnych mediów. Postacie rzeczywiste i nierzeczywiste. Główne punkty obrazu. *Usytuowanie i kompozycja* 30-31

• **Związek między tłem a postacią.** Wpływ tła i przestrzeni na postać. Atmosfera i tło. Światłocien jako rozwiązanie. Postać i płaszczyzny kompozycyjne. Prawo kontrastów symultanicznych. *Szkic a tło* ... 32-33

• **Dwa style malarskie.** Zasady gradacji tonalnych. Podejście kolorystyczne. Modelowanie postaci. Malowanie obrazu kolorystycznego. *Dwa sposoby interpretowania obrazu* .. 34-35

• **Interpretacje postaci: ilustracje i komiksy.** Postać w rysunku. Przesada. Praktyka i technika. Sugerowanie ruchu. *Artysta i technika* 36-37

• **Różne sposoby kadrowania postaci.** Plan i kadr. Płaszczyzny głębi i pojedynczy model. Kadrowanie i kompozycja. Geometria w przestrzeni. *Kadrowanie w malarstwie współczesnym* 38-39

• **Postimpresjonizm, ekspresjonizm, realizm.** Studium klasyczne jako podstawa. Realizm akademicki. Postimpresjonizm i zmiana w postrzeganiu postaci. Rozwój nowych tendencji: ekspresjonizm. *Postać w sztuce współczesnej* 40-41

• **Modelowanie postaci: akwarela i rysunek.** Podstawowa technika. Modelowanie za pomocą pochłaniania koloru. Modelowanie poprzez gradację. Cieniowanie i modelowanie kredkami Conté i kredą .. 42-43

• **Cieliste tony postaci.** Neutralne tony cieliste. Ciepłe tony cieliste. Chłodne tony cieliste. *Odcienie cieliste w dziełach Rubensa* 44-45

• **Kompozycja i złoty podział.** Złoty podział a postać. Klasyczna kompozycja w malarstwie współczesnym. Kompozycja i perspektywa. Kompozycja klasyczna. Porady dotyczące kompozycji. *Kompozycja i format w dziele Ingres* 46-47

• **Postać i abstrakcja.** Figuralny punkt odniesienia. Model jako pretekst. Abstrakcja i rzeczywistość. Możliwości i środki. *Sztuka prymitywna* 48-49

• **Gesty.** Postacie i szkice. Kadrowanie szkicu. Linie i ruch. Szkicowanie i modelowanie. Gesty i zniekształcanie. *Artystyczna doskonałość w ruchu* 50-51

- **Postać ubrana i jej anatomia.** Masa i kształt. Struktura wewnętrzna. Studium tkaniny i fałd. *Upraszczenie postaci ubranej* 52-53

MATERIAŁY I PRZYBORY

- **Manekin jako model.** Ruchoomy manekin. Jak zrobić manekin z kartonu. Postać i poza. Pomoc w rysowaniu. Punkt odniesienia. *Manekin z plasteliny* 54-55

- **Model na dworze.** Notatnik do szybkich szkiców. Węgiel i pastele. Obserwacja i synteza. Wybór modelu. Praca w atelier. *Postacie Ramóna Casasa* 56-57

TECHNIKA I PRAKTYKA

- **Pozy i modele.** Poza a kompozycja. O czym trzeba pamiętać przy ustawianiu pozy. Przypadkowi modele. Poza i rytm linii. Szybkie szkice na ulicy. *Spontanizność uchwycona przez Toulouse-Lautreca* 58-59

- **Techniki: szkice węglem.** Przybliżenie form. Możliwości medium. Natychmiastowe poprawki. Medium do nauki. Podstawa każdego obrazu. *Ochrona węgla i szczegóły postaci* 60-61

- **Techniki: kadrowanie kształtów geometrycznych.** Od modelu do formy syntetycznej. Upraszczenie kształtów ciała. Szybkie kadrowanie. Podział złożonych elementów. Przybliżenie do modelu. *Kadrowanie i struktura wewnętrzna* ... 62-63

- **Postać w ruchu.** Szybki szkic. Wykorzystanie zdjęć. Szkic pastelami. Dodawanie szczegółów na obrazie. Upraszczenie formy. *Ruch i dzieła Duchampa* 64-65

- **Postać w malarstwie i rysunku.** Bezpośredni styl. Studium. Etapowa praca pastelami. *Synteza i rozwój* 66-67

- **Światłocien postaci.** Model i szkic. Kadrowanie cieni obrazu. Zabarwianie światłocienia. Rozświetlenia i kontrast. Medium a światłocien. *Układ płaszczyzn światłocieniowych* 68-69

- **Akryle: płaski kolor i masy kolorystyczne.** Kadrowanie w malarstwie akrylowym. Czysta forma i kolor. Nakładanie i czyszczenie planów. Konkluzja i wykończenie za pomocą mas kolorystycznych. Inne możliwości plastyczne. *Lateks i akryle to nie to samo* ... 70-71

- **Cieniowanie ołówkiem.** Przybory i materiały. Główne linie i rozmywanie. Modelowanie cieni. Cienie na szybkim szkicu. Cieniowanie za pomocą gradacji. *Przejścia tonalne i linie* 72-73

- **Techniki: postać w malarstwie olejnym.** Wstępny szkic do obrazu olejnego. Malowanie postaci. Inne techniki i style. Ukończona postać. Pociągnięcia pędzla i rozmywanie. *Skok ku realizmowi* 74-75

- **Techniki: akwarela.** Jasny i zwiezły rysunek. Przezrysta podstawa. Dwie możliwości: farba mokra lub sucha. Szkice akwarelowe. Papiery i pędzle. *Akwarela i postacie modernistyczne* 76-77

- **Postać i pejzaż w praktyce.** Dopasowywanie pejzażu i modelu. Wstępny rysunek. Płaszczyzny i szczegóły. Końcowe detale. *Pejzaż figuralny* .. 78-79

- **Techniki: pastele i kreda.** Technika i forma. Medium rysunkowe i malarskie. Postać i jej gradacja wykonana kredą. Szczegóły i płaszczyzny kształ-

tów. Kreski na rysunku i obrazie. *Degas: światło i postać* 80-81

- **Studium jednej z postaci Degasa, wykonane kredą świecową.** Wstępny szkic i pierwsza warstwa koloru. Kolor i kreska. Równowaga chromatyczna. Odcienie i szczegóły. *Rysunek w negatywie* .. 82-83

- **Przejścia tonalne i zastosowanie koloru w postaci.** Światło tonalne i lokalne postaci. Zaznaczanie gradacji postaci kolorem. Przejścia tonalne i szarości form. Kolorystyka a pierwsze wrażenie. Gdzie jest prawdziwy kolor? *Od kolorystyki do pop-artu* 84-85

- **Postać ubrana.** Szkicowanie postaci. Ubioru i ich bryły. Ruch postaci ubranej. Kolor i różnicowanie jako technika. *Synteza form Mistrzowski przykład* 86-87

- **Olejny portret postaci ubranej.** Światło na bryle. Ubioru na wstępnym szkicu. Studium rysunkowe. Światłocien. *Od modelu do dzieła sztuki* 88-89

- **Ćwiczenie kompozycji z postaciami.** Kompozycje z postaciami. Punkty odniesienia. Równowaga kompozycyjna. Kolor a kompozycja. Formuły geometryczne. *Matisse - geniusz kompozycji* 90-91

- **Malowanie i synteza.** Płaszczyzna postaci. Proste formy. Kreski. Kierunek i płaszczyzna zależą od medium. Proporcje a synteza. *Velázquez: upraszczanie skomplikowanego* 92-93

- **Postać i portret.** Wstępny szkic i kompozycja. Płaszczyzny postaci na portrecie. Poza i charakter. Postać i osobowość. *Odpowiednia technika* 94-95